

Kainuu 2040 skenaario -luonnos 23.3.2021

Kainuu 2040 tavoiteskenaario

Kainuun mielipideilmapiiri ja suhtautuminen tulevaisuuteen on positiivista. Kulttuurien tuntemukseen ja kielten opetukseen on panostettu jo 2020-luvun puolesta välistä. Samalla lapset ja nuoret omaksuvat avarakatseisen asenteen kansainväliselle yhteistyölle. Osaavaa työvoimaa on houkuteltu alueen vetovoimatekijöihin panostaen Suomen rajojen ulkopuolelta, maahanmuuttoa on tuettu vahvasti ja kotoutuminen on onnistunutta panostusten vuoksi. 2020-luvulla kriisiytyneet osaavan työvoiman pula on saatu ratkaistua.

Muuttotase 2040 on positiivinen: Kainuuseen muuttaa enemmän asukkaita kuin lähtee. Pysyvän asutuksen ohella monipaikkaisuus, etätö ja matkailu ovat 2020-luvun koronakriisin jälkeen kasvaneet merkittävästi ja lisänneet viipymiä ja palvelujen kysyntää Kainuussa.

Mökkeilijöitä houkutellessa alueelle lisää hyvien etätömahdollisuuksien vuoksi. Yhä useampi mökkiläinen on muuttanut vapaa-ajan asuntonsa vakituiseksi asumukseksi ja siirtää kirjansa Kainuuseen - monipaikkainen kuntaverotus tuo verotuloja Kainuuseen. Workcation eli etätö ja lomailun yhdistäminen on Kainuussa tapa.

Palvelut järjestetään yhdessä muiden kuntien ja maakuntien kanssa. TKI-toiminnan tuloksena palvelut on ennakoivia ja vastaavat kainuulaisten tarpeeseen. Yhteistyö palveluiden tuottamisessa toimii eri toimialojen välillä saumattomasti. Kainuulaisten hyvinvointi on vahvistunut ja syrjäytyminen vähentynyt 2020 luvulla käynnistettyjen aktiivisten toimenpiteiden ansiosta, joita onnistuneet sote-uudistus ja työllisyyden kuntakokeilu vauhdittivat. Kainuu on noussut keskeisillä hyvinvoinnin mittareilla ja työllisyysasteessa valtakunnan keskiarvon tasolle.

2020 -luvun alussa linjattu soteuudistus on onnistunut ja monialaiset hyvinvointialueet ovat syntyneet. Sote-alaan panostetaan myös koulutuksessa ja tutkimuksessa, jotta älykkäiden ratkaisujen ansiosta resurssit saadaan riittämään ikääntymisen aiheuttamaan kasvavaan hoidon tarpeeseen.

Kainuu on itsenäinen maakunta ja sote-palvelut tuotetaan pääosin valtion rahoituksella ja käyttömaksuilla. Sote-ratkaisu, uudet yksityisen sektorin työpaikat, työntekijät, muuttovoitto sekä teolliset ja palvelualan investoinnit ovat helpottaneet Kainuun kuntien taloutta ja luoneet kuntien kehittämiseen kestävä perustan.

Maakuntien yhteistyö on selkeästi roolitettu: osa palveluista tuotetaan maakunnallisesti, osa suuralueittain. 2020-luvun alussa on panostettu ikärakenteen ennustamiseen ja sen mukaisesti on kehitetty ketterin menetelmin palvelutarjoamaa. Datan avulla mahdollistetaan ennakoiva palveluinfrastruktuuri. Osa palveluista hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia, jolloin palveluiden oikea-aikaisuuteen ja proaktiiviseen tuottamiseen pystytään tehokkaasti.

Elinkeinojen kehittäminen

Kärkialat, kaivannaisala, biotalous, teknologiateollisuus, matkailu, ja niihin panostaminen ovat jatkuneet 2020-luvulta lähtien ja Kainuuseen on saatu vuoteen 2040 mennessä uusia ankkuriyrityksiä ja –toimijoita, mm. datakeskus, kemiallisen metsäteollisuuden ja luonnontuotealan

toimijoita, puutuoteteollisuutta, metalliteollisuutta ja akkuklusteri. Valmistava teollisuus on Kainuussa digitalisoinut prosessejaan ja tehnyt 2020-luvulta lähtien merkittäviä investointeja digitalisaatioon. Tämä on luonut uudenlaista osaamistarvetta. Niinpä Kainuun ammatilliseen ja korkeakoulutukseen on investoitu digitaalisia oppimisympäristöjä.

2020-luvulla käynnistynyt EU:n politiikan ohjaama elinkeinojen ja yhteiskunnan vihreä, oikeudenmukainen ja digitaalinen siirtymä ovat onnistuneet. Kainuun julkinen sektori, yhdistykset ja yritykset aloittivat aktiivisesti ja ennakoivasti muutoksen ja onnistuivat myös hyödyntämään EU:n siirtymiin kohdentamaa suoraa ja Kainuuseen allukoitua rahoitusta. Siirtymät eivät vähentäneet työvoimatarvetta. Sen sijaan ne lisäsivät tarvetta työvoiman osaamisen päivittämiseen Kainuussa, mikä toi uusia työtilaisuuksia Kainuun oppi- ja tutkimuslaitoksille.

Biotaloutta on kehitetty yhtenä Kainuun kärkitoimialana ja keskeisenä osana Kainuun älykästä erikoistumista. Uutta vahvaa kansainvälistyvää ja vientiliiketoimintaa on syntynyt marjateollisuuteen metsäteollisuuden ja puurakentamiseen. Biotalouden yritysekosysteemit ovat vahvoja ja niissä tehdään elinvoimaista TKI yhteistyötä. Ilmastomuutoksen vaikutukset näihin toimialoihin tunnistettiin hyvissä ajoin ja tarvittavat sopeutumistoimet turvasivat vakaan toimintaympäristön. Yritykset tuottavat korkean jalostusasteen tuotteita, mm. fossiilisia raaka-aineita korvaavia tuotteita. Luonnonkosmetiikka-yritykset ovat löytäneet Kainuun korkean jalostusasteen tuotteet. Kainuussa on bioetanolin tuotantolaitos (St1) ja biotuotetehdas (KCF).

Uusien investointien houkuttelussa ja hyväksymisessä punnitaan vaikutukset ympäristölle, eikä hyväksytä kestävyystavoitteiden vastaista yritystoimintaa. Kestävä kehitys on ollut pitkään Kainuun kehittämistä ohjaava arvo.

Vuonna 2040 raakapuuta ei juurikaan viedä pois maakunnasta, vaan jalostetaan Kainuussa. Metsäbiotaloudessa on sopeuduttu sademäärien kasvuun ja lauhoihin talviin: toimintaympäristön muutoksilla on huomioitu mm. hakkuiden ajankohta (maan kantavuus voi heikentyä). Sellun tuotanto alkoi 2020-luvun puolivälissä ja TKI-toiminnan tuloksena uusia sellupohjaisia innovaatioita tuotetaan ketterästi kokeillen markkinoille. Puurakentamiseen panostetaan ja siihen osaajia tulee globaaleilta työmarkkinoilta. Kestävästi kehittyvä maatalous on vahva osa biotaloutta. Kainuussa on elinvoimainen maatalous, jolla vaikutetaan positiivisesti ilmastomuutoksen hillitsemiseen sitomalla hiiltä.

Kaivannaistoiminnassa ja biotaloudessa Kainuulla on merkittävä kansallinen ja kansainvälinen rooli myös alhaisen jalostusasteen puolivalmisteiden tuottajana. Näitä tuotantolaitosten päävirtoja jalostetaan Kainuussa ja viedään maakunnan ulkopuolelle jalostettavaksi. Tuotannon sivuvirtojen jalostamiseen ja tuotantoprosessien kehittämiseen Kainuuseen on syntynyt erittäin korkean jalostusasteen ja lisäarvon ratkaisuja ja tuotteita, joita myös valmistetaan Kainuussa.

Kiertotalouden periaatteiden hyödyntäminen on vahvaa: mm. lingniiniä jalostetaan Kainuussa, biokaasua tuotetaan ja käytetään niin liikenteessä kuin maatalouden työkoneissa. Puolangan biokeskus tuottaa myös liikenteeseen sopivia polttoaineita ja ST1 on lisännyt Renforssin rantaan biokaasutuotantoa. Maakunnassa on useita biokaasun tankkausasemia.

Kaivannaistoiminnan ympärille kehittyi innovaatiotoimintaa ja lisää kiertotalouden yrityksiä. Kainuuseen on syntynyt ”urban mining” -toimintaa, jossa kerätään jätteistä ja sivuvirroista arvokkaita mineraaleja ja jalostetaan niitä. Kaivannaisteollisuus työllistää huippuvuosina 2030-luvulla yli 3000 henkeä. Kainuussa on useita kaivoksia ja niihin liittyvää jatkojalostusta. Kainuussa on akkuteollisuutta (Terrafame) ja muuta kaivosteollisuutta (Sotkamo Silver, Otanmäki, RG stone, Tulikivi, Juuan dolomiittikalkki ja Elementis Minerals).

Uusiutuvaa energiaa edustaa mm. tuulivoimateollisuus sekä muuta energiaosaamista (mm. datakeskusten hukkalämmön hyödyntäminen, energiatehokkaat valaistusratkaisut).

Kainuussa on datakeskuksia ja alan toimijoita, jonka ympärille muodostunut ekosysteemi palvelee yritys- ja TKI- toimintaa. Ekosysteemin ympärille on kehittynyt kasvavia vienti-start-up:ja, joita erityisesti ammattikorkeakoulutus tuottaa. Peliteollisuudessa on kasvavia yrityksiä, jotka tukeutuvat uuden datakeskusten olemassaoloon.

Innovaatiopolitiikassa korostuvat perusteellisuuden alat, mutta myös cleantech-sektori, kiertotalouden ratkaisut ja botalous. Innovaatiopolitiikka on vahvistanut ja nostanut kainuulaisten teollisuusyritysten jalostusastetta ja synnyttänyt uusia yrityksiä. Yritysten liiketoimintaekosysteemit kukoistavat vahvoina TKI-toiminnan ansiosta sekä näkyvät mm. pk- ja suuryritysten symbiooseina. Teollisuuden sivuvirtoja sekä jätteitä osataan hyödyntää ja niiden ympärille on muodostunut kannattavaa kestävä kehityksen sekä kiertotalouden periaatteiden mukaista liiketoimintaa.

2020 luvulta lähtien elinkeinopolitiikassa on panostettu entistä enemmän myös luoviin aloihin ja tasa-arvoiseen aluekehittämiseen, jolloin havahduttiin naisten vähyyteen nuorten aikuisten ikäluokissa ja toisaalta oltiin ajoissa liikkeellä hyödyntämässä korona kriisin vahvistamaa viihde- peli- ja kulttuurialaa kehittämällä Kainuuseen niiden vetovoimainen toimintaympäristö ja koulutustarjonta.

Koulutus- ja työmarkkinoiden jakautuminen sukupuolen perusteella mies- ja naisvaltaisiin aloihin (segregaatio) on selkeästi lieventynyt 2020-luvun jälkeen, jolloin lisättiin teknisten alojen markkinointia naisille ja sote-alaa miehille. Näillä toimilla on helpotettu myös osaavan työvoiman saamista.

Ilmasto ja ympäristö

Kainuussa eletään ilmastovastuullista arkea: pyöräillään lyhyillä matkoilla, hyödynnetään biopolttoaineella toimivia yhteiskäyttöautoja, isompien keskusten välillä on toimivat yhteydet, kimppa- ja yhteiskyydit sekä autonvuokraus ovat lisääntyneet ja sähkölatauspisteverkko on kattava. Ilmaston lämmitessä lämmitystarve on vähentynyt ja tämä on hyödynnetty: lämmitystapamuutoksilla on saatu päästöt pienentymään, öljyä ei käytetä lämmityksessä. Hillinnän lisäksi sopeutumiseen on panostettu: riskit on tunnistettu ja tarvittavat sopeutumistoimet tehty oikea aikaisesti.

Maakunnallisessa ilmastotyössä panostetaan onnistuneesti julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön tukien sekä maakunnallisia hiilineutraaliustavoitteita että luoden cleantech-sektorin työpaikkoja maakuntaan. Kainuulaiset yritykset tuottavat ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen tarvittavia ratkaisuja kainuulaisille, mutta myös globaaleille markkinoille. Julkiset hankinnat luovat kysyntää ja kotimaan referenssejä vähähiilille ratkaisuille. Ilmasto ja ympäristö ovat tärkeitä innovoinnin lähteitä.

Luonnonvarojen käytössä korostuu innovatiivisuus ja TKI-toiminnasta tuodut ketterät kokeilut, joiden tuloksena alueelle on muodostunut korkean jalostusasteen tuotteiden valmistusta ja vähähiilinen kiertotalouden periaatteita hyödyntävä talous. TKI-toiminnan tuloksena saadaan innovoitua myös fossiilisia raaka-aineita korvaavia tuotteita sekä ilmastonmuutoksen hillintään ratkaisuja. Kainuun metsien kasvu lisääntyy hyvällä metsien hoidolla, kestäväällä käytöllä ja ilmastonmuutoksen myötä pidentyneellä kasvukaudella - näin ollen Kainuu on kansallisesti merkittävä hiilinielu.

Koulutuksen ja TKI -toiminnan tuloksena on kehitetty ja tuotu myös muualta osaamista, miten kasvihuonepäästöjä vähennetään sekä luotu skaalattavia ratkaisuja. Kainuun maakunta saavutti hiilineutraaliustavoitteeseensa vuonna 2030, jonka jälkeen matka jatkui kohti hiilinegatiivisuutta. Maakunnan hiilikädenjälki on jalanjälkeä suurempi – hyviä käytäntöjä ja ratkaisuja viedään myös maakunnan ulkopuolelle ja koko Suomi hyötyy Kainuun hiilivarastoista ja -nieluista.

Ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa on onnistuttu niin, että Kainuun talvet ovat toki lyhentyneet ja sään ääri-ilmiöt kasvaneet 2020 lukuun verrattuna, mutta talvet ovat vielä valkoisia ja lumi-innovaatioiden avulla keinolumiolosuhteet ovat jopa pidentäneet rinne ja hiihtokautta viimeisen 20 vuoden aikana. Samoin kasvukausi on pidentynyt, mikä hyödyttää Kainuun biotaloutta. Luonnon monimuotoisuus on kyetty säilyttämään ja sen ansiosta luonto on sopeutumiskykyinen muuttuvassa ilmastossa.

Tuulivoimaa hyödynnetään datakeskuksen supertietokoneiden energiantarpeen kattamiseen ja tätä hyödynnetään myös alueen vetovoimamarkkinoinnissa: Kainuu on uusiutuvan energian tuottajamaakunta. Vuonna 2040 Kainuu on omavarainen uusiutuvan sähköntuottaja ja kaikki tuulivoimalle soveltuvat sijainnit on otettu käyttöön.

Raja-alueyhteistyö

Venäjä tunnisti uusiutuvan energian potentiaalinsa ja kääntyi fossiilisesta taloudesta uusiutuvaan. Kainuulaiset yrittäjät voivat toimia alihankkijoina Barentsin ja arktisen alueen suurilla rakennustyömaille ja infrahankkeissa. Työssäkäynti rajan yli puolin ja toisin on helpottunut, byrokratia madaltunut huomattavasti 2020-luvun alkuun verrattuna joustavien viisumikäytäntöjen ansiosta. E-viisumi mahdollistaa matkailun myös Venäjän puolelle turisteille tehden palveluista ketterämpiä ja halvempia sekä houkutellessa Kainuuseen turisteja. Kiertotalous- ja cleantech-osaamista viedään Venäjälle, erityisesti Karjalan tasavaltaan.

Matkailu

Matkailu kukoistaa koko Kainuun alueella. Matkailuyritykset ovat verkostoituneet ja luoneet yhdessä saavutettavia matkailupaketteja matkailukeskuksiin sekä kansallisille että kansainvälisille matkailijoille erityisesti Paljakassa, Hossassa, Ukkohallassa ja Vuokatissa. Sotkamo-Vuokatin matkailu- ja urheilukeskus vetää niin matkailijoita kuin urheilualan toimijoita ja opiskelijoita ja tarjoaa vetovoimaiset talviurheilumahdollisuudet, niihin liittyvät opinnot sekä tutkimuksen. Kasvava osa Kainuun matkailua on kulttuuriin, liikuntaan, huippu-urheiluun, luontoon ja historiaan perustuva tapahtutuotanto, joka on kyennyt ennakoivasti kehittämään tarjontaansa. Toisaalta perinteiset maineikkaat tapahtumat, kuten Kuhmon kamarimusiikki, ovat kyenneet uudistumaan ja kasvamaan.

Kainuussa on kattavat ja toimintavarmat tietoliikenneyhteydet elinkeinoelämällä ja kotitalouksilla, kattaen myös loma-asutuksen.

Kainuu Arctic Lakeland on tunnettu luontomatkailun luksuskohteena. KV-markkinoilla turvallisuuden tunne ja hitailu ovat lyöneet läpi ja niitä osataan hyödyntää KV-matkailijoille suunnatussa markkinoinnissa. VR- teknologiaa hyödynnetään markkinoinnissa, lähtömaassa turisti pääsee tutustumaan ja valitsemaan pakettinsa sisällön. Matkailu on korkealle jalostettua, vastuullista ja elämyksellistä. Luontomatkailukohteisiin on panostettu ja ne hyödyttävät myös paikallisia asukkaita (luonnonpuistot, vaellusreitit). Matkailussa hyödynnetään myös workcationia, jossa lomailu ja etätyönteko yhdistyvät.

Arctic lakelandin vetovoimasta saatu charter –lentoliikenne on vakiintunut jo 2025 ja vuonna 2040 matkustajamäärät ovat kasvaneet vetovoimaisten digitaalista maailmaa hyödyntävien markkinointiratkaisujen ansiosta. Vuonna 2030 matkustajamääristä jo yli puolet ovat kansainvälisiä.

Tietoliikenneyhteydet

Data liikkuu sujuvasti Euroopan ja Aasian välillä Kainuun datakeskuksen ja Koillisväylän datakaapelin kautta. Suuryritykset luottavat Kainuun datakeskuksen turvallisuuteen ja haluavat datakeskuksen asiakkaaksi.

Koilliskaapeli menee Kainuun ja Kajaanin kautta ja töitä voi hyvin tehdä Kainuusta käsin etänä. Arktinen kaapeli on globaalin dataliikenteen ykkösväylä - Kajaanilla on globaalisti vahva asema solmukohtana. 2020-luvun alkupuolella Kajaanin muodostunut datapalvelin keskittymä vahvistuu LUMI-supertietokoneella ja EuroHP-tietokone on päivitetty uuteen, jolla mahdollistettiin tieteellisen laskennan yhteydet Japaniin ja Kiinaan. Näin Kainuun datakaapelin merkitys siltana Euroopan ja Aasian välillä kasvoi.

Kainuussa on nopeat, kattavat ja toimintavarmat tietoliikenneyhteydet elinkeinoelämällä ja kotitalouksilla kattaen myös loma-asutuksen tukien monipaikkaista asumista. Hyvät tietoliikenneyhteydet mahdollistavat laajat digipalvelut, joiden kehitys on nopeaa. Kainuu osallistuu aktiivisesti kehittämiseen erityisesti suurteholaskentaa hyödyntäen.

Cemis-yhteistyön ansiosta liikuntadata tullut osaksi suurteholaskentaa. 2020-luvun puolivälissä Kainuuseen saatiin uusi yksityinen datakeskus ja 2030 datakeskukset ovat synnyttäneet ensimmäisiä tutkimuskeskuksia, jotka puolestaan houkuttelevat uusia kansainvälisiä osajia. 2040-luvulla Kajaanista on kehittynyt pitkälle erikoistunut suurteholaskennan keskus.

Saavutettavuus

Kainuuseen on toimivat ja riittävät juna- ja lentoyhteydet. 2020-luvulla aloitettu voimakas edunajaminen tuotti tulosta saavutettavuudessa. Ratayhteyksiä on parannettu ja valtatietä on kehitetty. Infra on toimivaa, sopeutunutta sään ääri-ilmiöihin sekä matkaketjut sujuvia. Itä-Suomi suuntainen raideliikenne kehittynyt (Kajaani-Joensuu-Kouvola linja). Kajaaniin on saatu kansainväliset lentoyhteydet, mistä matkailuala kiittää.

Ketterät kokeilut mm. liikkuvien palveluiden tarjoamisessa on luonut käyttäjien tarpeita vastaavat palvelut. Kainuu on monipaikkainen asumisen ja olemisen alue. Isoimpien keskusten välillä on toimivat yhteydet - keskukset ovat saavutettavissa ja arki sujuu mukavasti. Matkaketjut ovat sujuvia, liikenteen älykkäät sovellukset, kuten MaaS, ja infran toimivuus helpottaa arkea. Uusia matkustamisen tapoja on kehitetty. Eri matkustustavat kuljettavat yli miljoona matkustajaa vuodessa vuonna 2040. Lentoliikenteessä toimii myös sähkölentokoneet, jotka ladataan Kainuun tuulivoimalla. Kajaani-Helsinki väli taittuu junallakin alle viiden tunnin. Ilmastonmuutoksen vaikutukset liikkumiselle tunnistettiin ajoissa ja niihin sopeuduttiin: tarve liukkaudentorjunnalle kasvaa Kainuussa, mutta leudontuvat talvet vähentävät routimista ja roudan aiheuttamia tievaurioita.

Ympäristö ja yritykset hyötyvät datakeskuksesta ja digitaaliset yhteydet tuovat myös Barentsin alueen toimijat lähemmäs toisiaan. Kainuun kattavat nopeat tietoliikenneyhteydet mahdollistavat laajat digipalvelut, joiden kehitys on nopeaa.

Saavutettavuus itä-länsi -suunnassa paranee ja lentoliikenneyhteydet Barentsin alueella on turvattu. Kainuu on saavutettavissa helposti.

Koulutus

Kainuuseen on syntynyt vetovoimaiset, korkean tuottavuuden työmarkkinat sekä toimiva koulutusketju ammatillisesta koulutuksesta yliopistokoulutukseen asti. Kainuussa on pysyvää yliopistollista tutkintokoulutusta. 2020-luvun lopulla Kainuuseen saatiin uutta yliopistollista koulutusta Vuokatissa toteutettavan Jyväskylän yliopiston koulutuksen lisäksi. Sopimuksellista yliopistoyhteistyötä tehdään Oulun, Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopistojen kanssa Kajaanin yliopistokeskuksen kautta. Koulutuksessa hyödynnetään verkkopohjaisia ratkaisuja ja digitalisaatiota laajasti. Kainuu tarjoaa etäopintoja koko Suomeen ja muualle maailmaan, mutta etäopiskelu Kainuusta on myös mahdollista ja onnistunutta. Koulutus ja tutkimus vastaa joustavasti ja ennakkoiden työelämän tarpeisiin.

KAMK järjestää matkailualan koulutusta yrityksille nostaen matkailun profiilia. Arktinen yhteistyö yli maakuntarajojen kietoutuu datakeskusekosysteemiin, joka on tuonut yliopistoverkoston kautta TKI-toimintaa Kainuuseen. Kainuu on edelläkävijä metsäbiotalouden, kuten puurakentamisen ja puunsivuvirtoihin perustuvien ratkaisujen, kuten biopolttoaineiden, koulutuksessa, josta koulutusvientiä on myös ulkomaille.

Asiantuntijuuden ympärille on kehittynyt palvelutoimintaa, jota viedään kansainvälisille markkinoille. Palveluliiketoimintaa kehitetään innovatiivisesti ja testataan ketterin menetelmin. Yrittäjyyttä tuetaan opetuksessa varhaiskasvatuksesta lähtien yliopistotasolle asti.

Kainuussa on kattavat täydennys- ja muuntokoulutusmahdollisuudet. Työelämälähtöisyys toteutuu koulutuksessa ja hyödyttää Kainuun kehittymistä sekä osaavan työvoiman saatavuutta. 2020-luvulla tutkintouskovaisuudesta päästiin osittain eroon ja käytännön osaamista sekä jatkuvaa oppimista alettiin korostamaan yhä enemmän. Elinikäiseen oppimiseen panostettiin.

Koulutuksen markkinointiin panostettiin jo 2020-luvulla ja markkinoinnissa hyödynnettiin mm. VR-teknologiaa ja eri teemojen yhteistyötä. Markkinointipanostusten ansiosta työvoiman saatavuusongelmia on taklattu hyvin jo 2020-luvun puolivälissä. 2030-luvun puolella välissä maahanmuutto lisääntyy voimakkaasti ja osaava työvoima on monimuotoista. Vuonna 2040 osaavan työvoiman saatavuusongelma on ratkennut työperäisen maahanmuuton avulla ja muutto Kainuuseen on tehty houkuttelevaksi. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat muuttovirrat on tunnistettu ja huomioitu. Maahanmuuttajien kotoutus on panostusten vuoksi onnistunutta - kainuulaisuus on helppo omaksua vaikkei juuret olisi Kainuussa.

Kansainväliset opiskelijat haluavat tulla opiskelemaan Kainuuseen, eikä opiskella etänä. Kv-opiskelijat myös haluavat jäädä Kainuuseen ja heidät tunnistetaan arvokkaaksi työvoimaksi. Kun aloille koulutetaan muuntokoulutuksen kautta, alueeseen kiinnittyminen on luontaista. Toisaalta vetovoimatekijät luonto, palvelut, saavutettavuus saavat myös työperäisen muuttajan kiinnittymään alueeseen. Elinikäiseen oppimiseen panostetaan. Kainuussa on kattavat täydennys- ja muuntokoulutusmahdollisuudet.

Mainetyö

Aluebrändäys on onnistunutta: mielikuva Kainuusta on myönteinen ja pitovoima vahva. Osaamisesta uskalletaan kertoa. 2020-luvun alussa aloitettiin määrätietoinen työ, jotta nuorisopysyisyys Kainuussa. Siihen liittyvää asennekasvatusta suunnattiin myös silloisille ja tuleville vanhemmille: Kainuuseen voi jäädä ja jos joutuu muuttamaan pois, tänne on hyvä palata ja täällä on työtä. Kainuussa vahvistettiin pysymisen positiivisia puolia, mm. tunnistamalla emotionaaliset ja sosio-psykologiset tekijät opiskelun perässä muuttavien kohdalla. Ketterin kokeiluun tunnistettiin siirrettävät ja uudella tavalla toteutettavat opiskeluun liittyvät elementit, joita kehitettiin ja saatiin opiskelijasukupolvi pysymään

Kainuussa. Vaihto-opiskelijat kotiutuivat maakuntaan ja löysivät kodin ja työn Kainuusta. KAMK mahdollisti mm. arktisen yliopiston opintotarjonnan.

Hyvinvoivassa Kainuussa panostetaan vapaa-aikaan ja uskotaan sen houkuttelevan uutta työvoimaa alueelle. Huippuluokan asiantuntijat haluavat asua Kainuussa, koska siellä on hienot alueen luontoon sekä kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksiin perustuvat vapaa-ajan mahdollisuudet. Kainuussa on vireää luovien alojen (kuten musiikki, kirjallisuus, peli-ala, viihdeala ja elokuva-ala) osaamiskeskittymä, joka on saanut alan osaajia muuttamaan alueelle. Suuria ja kansainvälisiäkin elokuva- ja sarjahankkeita on saatu Kainuuseen. Kalevalainen perinne kukoistaa.

Suomalaisille ja kansainvälisille kohderyhmille kohdennettu aluebrändäys on onnistunut ja näkyy työvoimapulan helpottamisena ja suurina hakijamäärinä avoinna oleviin paikkoihin.